پيغام

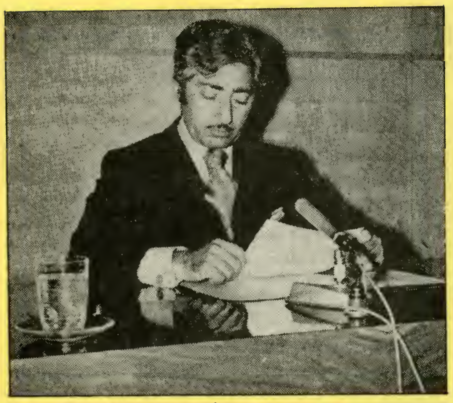

محمد موسیٰ شفیق

سریزه : الحاج ننګیال

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیغام

وینا وال : محمد موسی شفیق

سریزه : الحاج ننگیال

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکتاب نوم	:	پیغام
وینا وال	:	محمدموسی شفیق
سریزه	:	الحاج ننگیال
خطاط	:	نورالدین هنریار
خپرونکی	:	فرهنگ جهاد
نیټه	:	د ۱۳٦۷ لمریزکال دثورمیاشت

دفرهنگ جهادپستی او بانکی پته

P. o Box No. : 1107

G. P. O

پشاور پاکستان

حساب بانکی : حبیب بانک 3014

میوه مندوی برانچ

پشاور پاکستان

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

پیغام او شفیق

۱- پیغام

پیغام د شهید شفیق «دده په قول» دلا لهانده او وارخطا زړه لیتوب دوخت یو رنګین سوغات دی او ددوی دژوند دیوې تیاکلی دورې تأثرات اوخاطرې.

پیغام د مرحوم شفیق د دارالعلوم د زده کړې د دورې ادبي پانګه ده او د هغه مهال سرها یه چې شفیق د مصر او امریکې د لوړو تحصیلاتو ورو سته د سترو دولتي پوستونو له شا د هغې ارمان کړې او ویلي دي: «... که نړه ددې اوس نه پېدې کم او کیف خبر وای ما به له هر یو کال ند په هماغه تنګ، تریو او تپه تیاره دارالعلوم کې دوه اودری کلونه جوړ کړای وای».

خو مرحوم شفیق د نن وارخطا او لالهانده زلمي دیوه شاعر، ادیب او لیکوال په صفت دومره نه پېژني. د هغه وزارت او صدارت او په مجموع کې سیاست د دوی هنر او فن ترڅپل سیوري لاندې داسې پټ کړی چې نن د مرحوم شفیق د پاخه فن نه ډېر لږ کسان خبر تیا لري په افغانستان کې چې هر فنان، لیکوال او ادیب سترو دولتي پوستونو او لوړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

اجتماعي اواداري موقف ته رسېدلی دی هغوی بیا خپل فن او هنر ته داسې دمه ورکړی چې بیا یې د کله څرک څکنی آثار لولی او حال یې ګوري. داګومان هم نشی کولی چې دادی د پرون هغه ستر ګور لیکوال او وینا وال وی چې دی یې اثر مطالعه کوي.

نن هم زموږ د جهاد مشران چې پخوا لیکوال هم و وینا وال هم او صحافیان هم هغه د پرون لیکوال نه بریښي کوم چې په شرعیات - عرفان - قضا ادب - کهیځ - پیام حق - وړانګه او . . . خپرونو کې لیده کېدل.

دلته د مرحوم ماستر فضل کریم د «لیکوال مړشو» لیکنه سړی ته دکا نې کرښه وبریښي، او زه خیله چې مرحوم شفیق څومره دیو شاعر، لیکوال او ادیب په صفت پېژنم دومره یې دوزیر او صدراعظم په نامه نه پېژنم، ځکه د ده لیکوالی او په مجموع کې فن ابدي دی او تلپاته. نن هم د شفیق فن ژوندی دی او سبا هم د هغه وزارت او صدارت نور نه لیده کېږي خو «پیغام» او «عبقریان» به یې تر قیامته ژوندي وي او همدغه ورد دوی نور لیکني او شعرونه هم.

د شفیق پیغام چې څومره د پرون ځوانانو ته د بیداری د جرس حیثیت درلود نن هم هماغه تأثیر، ولوله او جذبه لري او د نن زلمي هم ورته اړ دی او هم وړ. دغه پیغام د څه مشخصو او مرسمي حالاتو او شرایطو پیغام نه دی. دا پیغام د پرون له پاره هم و د نن هم دی او د سبا هم دغه پیغام تېر ختونه ستړګو ته د روی او نزاره یادونه راسپېړی له نن هم خبری کوی او د راتلونکی به هم بنسیي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شفیق پخپله لیکي:

«زما نوم محمد موسی شفیق دی پلار مې مولوي محمدابراهیم کاموي نومېږي. زموږ کورنۍ د ننګرهار ولایت دکامې په سیمه کې اوسېږي او یوه اوږده علمي تاریخ لري.

زه پخپله دکابل په ښار کې چېرته چې زما پلار ډېره موده کارکاوه د ۱۳۰۸ هـ ش کال دجوزا په پنځمه زېږېدلی یم.

زما رسمي تحصیلات په ابتدایي مرحله کې دکامې او کابل په مکتبونو کې بشپړ نیولي بیا وروسته د پلار په اراده اوامر د ننګرهار ولایت دنجم المدارس په مدرسه کې شامل شوم. دوه کاله وروسته دکابل عربي دارالعلوم مدرسې ته راغلم چېرته مې چې دولسم صنف خلاص کړاو مولوي ترې راووتلم، دمدرسې وروسته په شاهي دارالتحریر کې مقرر شوم او بیا وروسته د پوهنې وزارت لخوا مصرته د تحصیل لپاره ولېږل شوم او د هغه ځای نه د تحصیل دختم نه وروسته امریکې ته ولاړم.

زما د تحصیل درجه داده:

دبکلوریا معادله شهادتنامه دکابل له عربي دارالعلوم څخه، دلیسانس

(c) ketabton.com: The Digital Library

شهادتنامه له مصر څخه ، په عدلي چارو کې د ماسترۍ شهادتنامه له مصر څخه ، په مقايسوي حقوقو کې د ماسترۍ شهادتنامه له امريکې څخه.

د مور ژبه مې پارسي او د پلار مې پښتو ده او ما ورسره عربي او انګليسي هم لوستلې دي

زما په تربيه کې لومړی مؤثر شخص زما پلار دی د هغه د پر ومشبتو افکارو ما کې تاثير کړيدی او ځينې هغه نظريات يې هم په ما تحميل شوي چې د خپلې زمانې د پاره هغه ته مفيد ښکاره کېدل مګر اوس د يو منفي جريان شکل لري. زما پلار د هغه او د اوحساس ماموريت له کبله چې د افغانستان په اوسنی او پخوانی دورو کې يې سرته رسولی د افغانستان په تاريخ کې د يو معين ذهنيت نمايندګي کوي ، زه په خپله په خپل ځان کې د هغه د مثبتو او ګټورو نظرياتو تاثيرات ګورم ، د هغه نه وروسته په اجتماعي ژوند کې د پښتو ځينو ميااليو ادبيانو هم په تربيه کې برخه اخيستې ده او په دارالعلوم کې د مولانا غلام نبي کاموي اثر زما په فکر باندې د مخصوصې يادونې وړ دی .

په مصر کې مې د ښاغلی « داوي » نه هم ډېره مستقيمه استفا ده وکړه او د قاهرې ثقافتي محيط د رسمي تحصيل نه علاوه زما د فکر په وسعت باندې زيات تأثير وکړ ، د امريکې سفر او اقامت د غربي ژوندانه د طرز سره آشنا کړم او بالاخره د دې مختلفو مؤثراتو د تفاعل په نتيجه کې ماسره هم يو شمېر ثابت نظريات د ژوندانه په باب کې پيدا شول چې زه وټ خپله لاره وايم او د ډېر دوستان لرم چې موافقه ورسره نلري .

زما فعاليت د حقوقو او قوانينو په ساحه کې دی وظيفه مې د عدليې

(c) ketabton.com: The Digital Library

په وزارت کې د قوانينو د لوی مديريت اداره او د حقوقو او سياسي علومو په پوهنځي کې د خاص بين المللي حقوقو او د مقايسوي حقوقو تدريس دی.

جرايدو او مجلاتو ته مقالې هم ليکم او کله کله مې پخوا شعر هم وايه او اوس هم د شعر شيطان کله کله رابانديې پيښه کوي. . . *

شفيق ليکلی: جرايدو او مجلاتو ته هم مقالې ليکم او کله کله مې پخوا هم شعر وايه او اوس هم رايانديې کله کله د شعر شيطان پيښه کوي. خوزه وايم چې مرحوم شفيق دري او پښتو ادب ته د روند، مثالي او بنستيز کارکړه دوی د لنډې کيسې ليکلو لارې په غخښنه کړې او د نويو ليکوالو له پاره يې ځای په ځای د خپل فکر او فن ډيوې ځلولې دی دوی معياري افسانې ولیکلې د فن په لحاظ په تول پوره او د چاپيريال د مسلط شرايطو او ښې انځورګرې او د ټولنې د نيمګړتياوو د سمون په لارکې ذرده کړې ور.

هغه وخت چې افسانې لا د هيواد په خپرونو کې غږونې نه وی کړې. په دې ډول شفيق په پښتو ادب کې د لنډې کيسې او انقلابي شعر د کاروان جرس وغږاوه او په پوره ډاډ سره ويلای شو چې که مرحوم شفيق سياست او اداري بوختيا نو نه وی مصروف کړی نن به د دوی فن د پښتو او دري ادب د اوج موج او معراج پوری د رولی وای او ادبياتو ته به يې د خپل لوړ استعداد او نبوغ له مخې داسې هراړخيز کار کړی وُ چې د تخليق او تحقيق په دوارو ډګرونو کې به يې په سيمه کې بر او لوړ مقام ګټلی وای.

---

* – اوسنی ليکوال د ۱۳۴۱ لمريز چاپ

(c) ketabton.com: The Digital Library

داسې يې د شفيق او ځينو نورو کوټو په شمېر ليکوالو او اديبانو ځانګړنه وي چې په دواړو ژبو دري او پښتو کې يې پاخه معياري او کره ادبي او هنري آثار رامنځ ته کړي دي داسې چې لوستونکي دا نشي احساسولی چې دليکوال مورنۍ ژبه کومه ده .

د مرحوم شفيق دري او پښتو افسانې چې څو کلونه وړاندې تر يوې ورته ګران شي څو پرېکړه وکړي چې پښتو ليکنه يې پخه وګڼي او که دري.

دا د شفيق د ځغرو مهال ادبي فن پارې وې چې ده لا د ځوانۍ او تحصيل شېبې تېرولې او سرې دا ا تکل کولای شي چې وروسته به ددوی فن څومره پرمختګ او ارتقايي منزل وهلی وي . د دوی د ځوانۍ ليکنې له يوه ځانګړي کره او استادانه انداز او اسلوب څخه برخمنې دي . چې د دوی نبوغ ، استعداد او ذوق په ښه توګه ترې ښکاره کېدای شي.

پدې دول ويلای شو چې که څه هم شفيق د ځينو وجوهاتو له مخې د کميت په لحاظ لږ ادبي آثار پرېښي خو د کيفيت په لحاظ ډېر استادانه ، معياري او د ټولو شرايطو د غوښتنې سره برابر مواد او د الهام او پيغام از لاکي يې ډېرې موندلی شي.

. ويل کېږي چې شفيق د داود خان له کودتا وروسته په زندان کې هم ارزښتناکه ليکنې او پلټنې کړي او د قرآن کريم تفسير يې کښلی دی چې که له منځه نه وي تللی دا به زموږ د اسلامي فرهنګ د بډاينې ډېره لويه پانګه وي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

شفیق دخپل فن په هنداره کې

شفیق انقلابي شاعر ؤ. دهغه شاعري او په مجموع کې فن د پرګنو له هیلو او ارمانونو سره تړلې ؤ او د هغه د فن خښتې او مساله د هېواد ټولنې او چاپېریال وضعه او مسلط شرایط وو.

شفیق د یره دراک او سترګور ویناوال په توګه دخپل ولس ستونزې او دردونه د شعر په ژبه بیانول او د فن او هنر په ګوتو یې د هغو سمون او علاج انځوراوه، د هغه فکر، ورځ او خیال لوړ. نظریې ځیرؤ او ژور.

هغه د خپلو خلکو پر دردونو دردېده - دولس درد د هغه خپل درد ؤ د قام مصیبت د هغه مصیبت ؤ او د وګړو پرېشاني او بد حالي د هغه خپله پرېشاني وه. ګویا هغه د خپل وجود په زره زره د غریب، مظلوم، وږي بې کوره او کړېدلي هره ساندو - هرفریاد - هردرد او هر کړاو داسې محسوساوه لکه چې پده خپله تېرېږي او دې ځان په ټوله معنا د هغه په ځای کښې دازما خبره نده د ده شعرونه د دغه ټکي څرګندوي او د ده فن د دې خبرې شاهدي ورکوي او -

(c) ketabton.com: The Digital Library

راسپړي يي .

هغه يواځې ځانته سوکالي نه غوښته هغه دقام او ولس د - ښېګړو مين او لېواله ؤ پدغه مينه کې هغه دپتنګ د سربازی د جذبې غوښتونکی ؤ او ديوه بې خوده لېوني د سرښاره استغنا هيله من، چې زخمي زړه يې له نورو پرهرژلو سره په وينو کې نوهم ورنګېږي :

استغنا ديوه بې خوده ديوانه را
پاکيزه يوه د مينې کاشانه را
زخمي زړه مې لا په نورو وينو رنګ کړه
سربازی ديوه سرتېري پروا نه را

شفيق پدې ګروهمن ؤ چې د خپل ولس وېرجنه وضعه يې د مبارزې او يوه مثبت اوښتون له لارې بدلېدلای شي ځکه خود حق په لارکې هغه دمنصور د سربازی د ولولواوهمت غوښتنه کوي :

درد او غم د محبت کې خوند سرور را
ډېره ځای په ارمانونو ډکوه طور را
چې دحق له پاره دار په لېمه ښکل کړم
هومره جوش د سربازی لکه منصور را

شفيق چې ګوري د هېواد ځوان توکم د غربي ما ديت د توږې بلا کوې ته نژدې کېږي او ننني تش په نوم تمدن څه ورد معنا او روحانيت په کورتالان کړه کړې اود ژوند فطري بنه يې بدله کړېدٌ نوله هغه دې ځايه هغه د ترقي په لور په معنوی اساس د ډېو غوښتنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي هو! د منزل په لور د باد په څير د چټک يون:

مادیت د غرب لاهو کړو تباه کېږو
زموږ روح ته يو غيبي غونډي امداد را
معنوي اساس مو ټينګ په خپل قدرت کړه
د منزل په لوري بيا منډه ی د باد را

شفيق - زړه يواځې د توحيد ځای بولي - نوري ميني او غوښتني له زړه څخه لېري کوي او د زړه حرم له هر ډول بوتانو پاک او سپيڅلی غواړي:

آئينه چې د جهان د ننداره شي
دا ير موږ ته درد مندو زړه مې جام دجم را
د توحيد لمبې مې سرې لره سينه کې
له بوتانو نه خالي د زړه حرم را

شفيق د شلم قرن د جاهليت او وحشت په تيارو کې د حق د ځلنده مشال په رڼا کې د پرمختګ د منزل لار تياکې که نه نو بيا به تولنه يوه لار ورکي ټولنه وي له معنا او روحانيت څخه لرې او د ماديت په زولنو کې ښکېل:

په ځيګر درد او مينې سوی داغ را
سينه ټوله د معنی د ګلو باغ را
دې تياره سفر کې لار رانه ورکېږي
ته په لاس د حقيقت ښکلي څراغ را

له شفيق سره د خپل هيواد د پرمختګ او ترقی تلوسه وه او يدي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځوريده چې ځنګه يې هيواد د طبيعي خداى وركړيو شتمنيو سره ښيرته پاته دى ځكه خو هغه د دې ارمان چې هيوادي خوږمو چې ترسيري دېره ژرتګ او ترقي منزل ته ورسيږي له همدې امله هغه په شپه كې د كال له منزل وهلو پيرته يله لاړ نه ليده:

دې تورتم كې لكه لمر هومره مشال را
ډيرو ځكي لارو وپوري وصال را
قافلي نه وروسته كيږو ساعت كم دى
په شپه كې مونږ ته توان د تلو د كال را

مونږ ځكي وويل چې شفيق چې هر څه له خدايه غوښتل د ولس او هيواد له پاره يې غوښتل او خپل ټول استعداد او صلاحيتونه يې دغه هدف ته وقف كړي وو حتى خپل ذوق او تمنا هم:

ماله زړو زخمي زخمي په درد دوا را
آزادي او حريت پدې دنيا را
چې دقام په دردمې وخوري هغه خوښ كړي
هسې شاني شكلي ذوق وتمنا را

بل ځاى لدې هم پل ځكي بږدي او وايي:

سينه پاكه له وهمونو له وسواس را
سينه محيط كې مې آواز له انعكاس را
چې خدمت يې توت وركړي قام ته بر ته
هغه مې هغه با زو او هغه لاس را

شفيق چې پر خپل هيواد مسلط نا مطلوب شرايط كوري چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځینو منفي سیاستونو لوری څنګه د ده وطن د بلا خولې او د بربادۍ کومې ته نژدې کړي نو لکه هر وطن دوست شاعر دی هم وخوږېږي خوله د غه ډول ګواښونو سره د مقابلې له پاره د ولس د متولو پرګنو د ټینګ وحدت او همراړخیز تحرک غږ پورته کوي چې د اراروان خطرناک سیلاب مخه ونیسي د هغه سره سیلاب مخه چې په رښتیا هم تباکوونکی او ورانوونکی.

که دا یو چې هم پدې شانې او سېږو
نو په مړو او معدومو به شمېرېږو
راځئ هله چې لاس و نه سره ورکړو
ګني دا سیلاب چې راغی تباه کېږو

هغه له وطن سره د مینې او د خپل ضمیر غږ او د وجدان او احساس د څرپکوڅه دا ډول ترجماني کوي:

مونږ په ایشیا کې یو مسعود افغانستان غواړو
مونږ حکومت او حاکمیت د پاک قران غواړو
اباد په سوله امنیت با ندې جهان غواړو

د قام خادم چې وي هغه خلې امام دی زمونږ
لکه نسیم د باغ ګلونو ته پیغام دی زمونږ

شفیق د خپلې لارې او مرام له پاره د فعالیت او مبارزې ستونزې لیدلې او پدې لارکې یې کړاوونه او ناخوالې یې حتمي ګڼلې خو لدې سره دا ده وُچې حوادث یې دا رادې لوری نشي بدلولی او ستونزې او خطرونه یې له هدف څخه نشي کرځولی:

مړه به نشي اراده مې حـاد ثو کې
راسره چې عالي دومره روحيات دی

شاعران جذباتي مخلوق دي شفيق ته هم چې کله درد ورشي او د ظالم لاسونه هماغسې د مظلوم په وهلو تکولو شـــنه وکوري نو دا فرياد يې له خولې ووځي :

دا ټوميې مې چې اغزي د زړه په سترګو
کوم بې رحمه کوم ظالم او کوم صياد دی
چې آسمان په ظالمانو نه رالوېږي
معلومېږي بې تاثيره مې فرياد دی.

شفيق د خپل اسلامي او ملي غرور په تکيه پر خپلو ټولو بد خواهانو او دښمنانو يې دروند او دا ړمن غبرګون کوي، خپل تېر برم ورته يادوي او په شومو نيتونو پورې يې خاندي او ټوکې کوي :

دبستان کې د ايشيا چې زه استاد وم
تالو ستله هغه وخت کې سيپاره
مخ دې تور شه اوس زما سره دعوه کړې
ته او خدای نو په هغه قـــواره

شفيق متعهد او ژمن شاعر ؤ هغه شعر او ادب د خوښتنو خيالي او رنګينو تصوراتو لفاظي نه ګڼله او نه د مداحې وسيله - هغه د شعر او ادب له پاره د تعهد او مسلک پر ضرورت قائل ؤ - هغه ادب د ژوند، هدف او مرام له پاره پر اصل ګروهمن ؤ. هغه بې تعهده او بې مسلکه شاعر ورکه غواړي او پر هغه اور لګوی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د په ژوندون پوري کره چي د نوي آزادي پکي
ورکه شاعري شه چي مسلك ورسره نه وي

هو څکې مو وويل چي مرن شفيق ديوه شاعر او اديب په توګه پېژنو نه د وزير ـ سفير او صدراعظم په نوم د شعر له مخي يې پېژنو او د فن په هنداره کې ورته ګورو د هغه شعر او فن په هنداره کې چي د دوی د ژوند د يوې تاريخي دورې ادبي پانګه او تاثرات ګڼلی شي او لکه څنګه چي ښکاره کړی شوه د هغه فن د ژوند له پاره دی د پرګنو د زړونو غږ او د ضمير آواز دی په خپله د مسلطو شرايطو منعکس کوونکی او د وخت نماينده ـ چي د شاعر د هغه ميني او تلوسې ازانګه ښه ترې څرګنده شي چي هغه يې د خپلې ټولنې د نيمګړتيا وو د سمون او پرمختګ او سوکالی له پاره لري.
هغه خپل فن د مقصديت په زانګو او د اجتماع په غيږ کې رالوی کړی د هغه د شعر هر بيت له ظلم څخه د نفرت او د خائن په مقابل کې د کينې داور بخرې ښندي او د مظلوم او بې وزلی په زخمونو پټی لګوي ـ
ځکه خود هغه فن ابدي دی او تلپاته د پرون هم د نن هم او د سبا هم.
بې ځايه به نوي چي د هېواد د نامتو وينا وال قدرمن غمخور صيب د غه شعر را غبرګ کړم، چي محمد موسیٰ شفيق يې د افغاني کوه طور موسیٰ ګڼلی:

ته شفيق يې ته رفيق يې ته موسیٰ زموږ د طور يې
نوم دې ځکه د زړه سره خوړ د زړونو په جهان شو *

*ـ وګ لويه هنګامه د عبدالله غمخور اثر ۱۵۳ ـ ۱۵۴ مخونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښاغلی صباح الدین کشککی په «دهغه قانون اساسی» کې لیکي:

ما شفیق له هغه وخته پېژانده کله چې د ۱۹۵۰ کال د لسیزې په وروستیو کې د واړو خپلي زده کړې په بهرکې سرته رسولې وې او هېواد ته راستانه شوی وو. مونږ دخپل هېواد د پرمختګ او سوکالی دپاره ګډې نظرېې درلودې. او دواړو د هغو اصلاحاتو پلي کول چې بیا وروسته یې ډېره برخه په اساسي قانون کې هم شامله کړې شوه د هېواد د ترقی له پاره معقوله او سمه لار ګڼله.

کله چې شفیق د ۱۹۷۲ کال د نومبر د میاشتې په لومړیو کې له ما غوښتنه وکړه چې دده په حکومت کې د اطلاعاتو او کلتور د وزیر په توګه برخه واخلم ما دهغه داغوښتنه په دووشرطونو ومنله - په حکومتي چارو کې د سلطنتي کورنۍ د غړو د لاس وهنو مخه نیول او د حکومت سره پیوسته د یوه ټیم رامنځته کېدل چې د هغه په څنګ کې ما ته صلاحیت راکړې شي چې د هېواد په مطبوعاتو کې بنیادي بدلونو نه رامنځته کړم.

د سلطنتي کورنۍ د غړو په منځ کې د شفیق پرخلاف احساس دومره تنګ او تېز شوی وو چې ماله هغه سره په صلارت کې یو شپه په خبرو کې دا موضوع رامنځته کړه هغه وویل چې زه هم له ستونزې نه خبریم. د سلطنتي کورنۍ غړي په هېواد کې د رامنځته شوو پېښو نه خواشیني شوي وو او پوهېدل چې په هره بیه به د قدرت واګې د دوی له لاسونو وځي. هغوی پخپله مخه کې د کلکي ارادي خاوند یو صدراعظم لیده چې په حکومتي چارو کې د سلطنتي کورنۍ د غړو د لاس وهنې د مخنیوي په کدون یې په اساسي قانون کې د شاملو موادو د پلي کولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پخه اراده کړې وه.

دسلطنتي کورنۍ ځینې غړي او کېنې لاسي له دغه بدلون څخه په ویره کې شول. هغوی پخپل څنګ کې دیرې نوی دورې او پرېکنده او پاخه هوډ مشرتابه رامنځته کېدل لیدل چې په راتلونکې کې یې د قدرت د لاسته راوړلو دپاره د هغوی پخوانۍ هیلې له منځه وړلې.

شفیق دسیاسي ګوندونو، دولایتونو د جرګو او ښاروالیو د قانون په پلي کولو کې چې هغوی ته بنیادي ضرورت محسوسېده د پاد شاه منظوري ترلاسه کړه. له دې پرته د هغه حکومت په پام کې لرله چې د مظاهرو په ګډون د عامو غونډو د تنظیم قانون هم پلي کړي.

د مطبوعاتو قانون چې په ۱۹۶۵ کال کې د محمد یوسف د انتقالي حکومت په دوره کې نافذ شوی و هم تر بیاکتنې لاندې ونیول شو. پرازې هغه جریدو د خپرېدو حق درلود چې په یقیني، بشپړو او فعالو توګه یې د اساسي قانون ارزښتونه د هغه د هدف او متن په نظر کې نیولو په پام کې نیول.

د ملکي مامورینو قانون چې د هغه تصویب د ژبې پر مسئله - څنډېدلی و تصویب شو او په هغه پورې اړوند اختلافونه په اریانو کې دول له منځه یوړل شول.

د دې دپاره چې د غیر حکومتي مطبوعاتو سره یې مرسته کړې وي د هغو ژمنو پر بنا چې د حکومت په کړنلاره کې یې بنه نیولې وه اعلان کړه چې د حکومتي اعلانو نو موسسه به د اونیزو جریدو په سلو کې د برش او د ورځپاڼو په سلو کې شل چاپي لګښتونه د دولتي اعلانونو له لارې ورکوي. د مړې لیکلی صدراعظم شفیق و توانېده چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

آزاد و مطبوعاتو سره یو دول بنې اړیکې را منځته کړي.

د شفیق په دوره کې له دې افغانستان د خپلو خپرونو په لړکې ینځه وخته آذان پیل کړ چې د هغې وروسته به د هېواد له نامتو عالمانو نه یوه تن د اسلام د سپېڅلي دین دارزښتونو په رڼا کې د هېواد پرمختګ او سوکالۍ دپاره دعا کوله.

د شفیق په حکم د شهر غلغله رستورانونه چې د حاجي یعقوب جامع جومات ته نژدې و او د هغه نه د عیاشۍ او فحاشۍ دیوې اډې په توګه کتل کېده او چېتیده او هلته د دولت مخورو تګ راتګ کاوه بند کړ.

همدغه راز د مرستون تیاتر (منډوی صحنه) چې هغه هم د فحاشۍ د یوه مرکز بڼه غوره کړې وه وتړل شو.

همدارنګه د شفیق حکومت د بهرنیو هېوادو د ځینو سفارتونو او یو شمېر افغانانو د مخالفتونو سره سره په کابل ښار کې د یوې کلیسا د ورانولو امر صادر کړ. دغه کلیسا د دارالامان د سړک په اوږدو کې د روسیې د سفارت تر څنګ په قاچاقي ډول جوړه شوې وه.

په کورني او بهرني سیاست کې د شفیق نوښتونو په حقیقت کې دده د حکومت او رژیم د وړود له منځه تللو زمینه برابره کړه. پدې برخه کې دده تر ټولو مهم کار د ایران سره د هلمند رود د اوبو د تړون لاسلیکول و. دده دغه تړون په هېواد کې دننه او په غیر مستقیم ډول د روس لخوا د سختو مخالفتونو سره سره لاسلیک کړ.

شفیق له هغو لومړنیو کسانو نه و چې د ثور د بد مرغي کودتا نه پس سمدستي ونیول شو. هغه یې د نورو پخوانیو لوړ رتبه بندیانو سره د ملي دفاع د وزارت دودانۍ په ترځمکې لاندې سمڅو کې تقریباً یوه اونۍ بندي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ساتلی وو. د هغې میاشتې په ۲۳ یا ۲۴ مه نیټه یې د شپې د لسو بجو په شا وخوا کې د یو شمیر نورو بندیانو سره دوه انی نه وایستل. خلیل الله چې بیا وروسته د کارمل د رژیم کې د جنرالی رتبې ته ورسید او د دفاع وزارت د مرستیال څوکی یې هم ترلاسه کړه کله چې د خلقیانو په وخت کې د پرچم د ډلې د نورو لوړو غړو په څیر د خلقیانو له خوا بندي شوی و، ویل چې د نورو بندیانو په وړاندې اعتراف کړی و چې ده شفیق د کابل په هوائي ډګر کې په ټوپک نیولو پرسر وویشت.

د اساسي قانون په عملي کولو اوله محبیبنا اکبر او شپیلاگر او څخه خلاصون په لاره کې د شفیق لیری لید او ستر همت ته پاتې وي شفیق په دې عقیده و چې افغانستان د خپل (۶۰۰ ۳۱۶۰۰) مربع کیلومتر مساحت او تقریباً" ۱۵ ملیونی نفوس په سلو کې د ۵ ر ۲ کلنې زیاتوالی په پام کې نیولو سره کولی شي چې دودې او مدني آزادیو په برخه یو مثالی هیواد وګرځي. هغه عقیده درلوده چې په افغانستان کې بیلا بیل قومونه او نژادونه د یوه د اسې واحد ملت د منځته راوړلو مخه ونشي نیولی چې په ګډه سره د خپل پرمختګ د پاره کار وکړي. هغه د خپل څو میاشتنی صدارت په موده کې په ډاګه کړه چې انسان کولی شي د یوې ناانډوله شورا سره په بریالی توګه کار وکړي. هغه او د کابینې غړو به یې پرله پسې څو ساعتونه په صبر او ټینګار سره کار کاوه هغه هڅه کوله چې د خلکو په منځ کې د ملي پیژندګلوی احساس منځته راولي*.

ډاکتر حقشناس په خپل کتاب «دسایس وجنایات روس درافغانستان»

*- د نهایات تفصیل له پاره وګوری د هغه قانون اساسي اساسی... د صباح الدین کشککي لیکنه له ۸۰ - ۹۵ مخونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې لیکلي:

روسانو د شفیق د حکومت پر نسبت د خپلې ویرې او غوسې له مخې په ژوره توګه د اوضاع څارنه کوله او په سخته اندېښنه کې لوېدلي وو او د لارې ګودر د پیدا کولو په لټه کې وُ ځکه دوی پوهېدل چې له یوه تازه کار، حساس، پوه، هوښیار او ځیرک او بانرژي حریف سره نښتي کولی د دوی، داراو تهدید له لارې مخکې ولاړ شي ځکه خو روسان پدې لټه کې شول چې هرڅنګه وي سیاسي شفیق له منځه یوسي دوی لومړی دا هڅه وکړه چې دربار پدې قانع کړي چې شفیق له مخې لیرې کړي خو ونه توانېدل. روسان ورځ تر ورځې د شفیق له اجرایي قدرت څخه په تشویش او ویره کې لوېدل.

شفیق له ایران او پاکستان سره د روسانو تو طیو او شیطانتونو له مخې دا ریکو خبر په ښه ډول متوجه وُ ځکه خو هغه هڅه کوله چې له دغو ګاوندیو اسلامي هېوادو سره د روابطو له منځه دغه سرطاني دانې لیرې کړي.

د هیلمند او بوټرون وروسته شفیق له خبریالانو سره په مرکه د افغان ملت د جریدې د خبریال د دغې پوښتنې په ځواب کې چې د پښتونستان مسئله به هم پدغه ډول حل کړی شي وویل هو!

موږ نه غواړو افغانستان د پښتونستان قربان کړو.

روسانو د خپلو ټولو امکاناتو په لګولو غوښتل شفیق له منځه یوسي پدې اړه لنده او اسانه لار چې د روس د ګټو تضمین وکړي او د مستقیم تېري او تسلط لار ورته برابره کاندي په لومړي قدم کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه د داؤد خان رامنځ ته کول ؤخود خپل تېري او تسلط د مقدمې په توګه ترېې کار واخلي .

په خارجي او داخلي ډګرونو کې د شفيق نوښتونه او جدي کړنې د دې زېرى ورکاوه چې افغانستان به په لنډه موده کې په خپل ځان متکى شي او د شکېلاکګرو لومې به وشلېږي لکه چې په ۱۳۵۲ لمريز کال د ثور په ۲۷ اعلان وشو چې ۱۵۲ صنعتي پروژې د ۴ مليونو افغانيو په لګښت په پښتنو درول کېږي چې د هغې د په کارلوېدنې او ګټه اخيستنې سره د هېواد کمې ارتياوې پوره کېدلى شوې د ۱۳۵۲ د جوزا په ۲۳ نېټه اعلان شو، چې ۱۰ بېلا بېلې فابريکې د ۲۳۰ مليونو افغانيو په لګښت جوړېږي چې د توليد، د کارګرانو له پاره د کار د پيدا کېدنې، پانګې اچونې او د ارتياوو پوره کېدنې او داخلي منابعو د په کار لوېدنې له مخې به ځانګړى اقتصادي ارزښت درلود. د پوهنې په برخه کې هم ځانګړى پاملرنه تر سره کېده او ليدل کېدل چې د يولړ علمي پروګرامونو د عملي کېدو له امله به د فرهنګي استعمار د نفوذ مخه او د ځوانانو د افکارو د مسموم کېدو لاره وتړل شي د لوړو زده کړو د وزارت تأسيس او د لوست د زده کړې د پروژو له نوى سره په علمي او عملي بڼه عيار ول په ډېره جدي بڼه او چټکتيا سره پرمخ بيول کېده .

د دغو ټولو جدي او اغېزمنو هڅو جريان چې د هېواد د اقتصادي حالت او د وګړو د بدبختي، فقر، لوږې او بېکارۍ د عواملو د له منځه وړلو او د بهرنيو طاقتونو د نفوذ د مخنيوي په لاره کې تر سره کېدل د مسکو د وېرې او غوسې اور نور هم ژبغرانده کړاو لدغه وېرې چې

هيڅ نه دغه پسته اوتوده مري چې کلونه کلونه يې د هغې د ترلاسه کولو له پاره هلې ځلې کړې له لاسه ورکړې د شفيق د حکومت د نسکورېدو له پاره پر داؤد خان لاس وواهه او خپله ځنه يې پرانيستلې پرېښود. اوکرملين له خپلې مخې يو سترخنډ چې هغه ديوه پوه، هوښيار، مدبراوعامل حريف موجوديت له منځه يووړ*»

مرحوم شفيق د خپل صدارت د پرولنه موده کې وکولی شول چې د اسلام د ښمنه عناصرو د فعاليتونو په وړاندې ديو کلک بند بنسټ کېږدي اود لادينيت او فساد پر ضد کړې اصلاحي فعاليتونه بسيج کاندي.

ټولو موقوته خپرونو ته لارښوونه وشوه چې د اسلامي مقالو او مضامينو له پاره اختصاصي مخونه ولري د اداري فساد په تېره د رشوت پر ضد د شفيق د حکومت هراړخيز فعاليتونه اود سلطنتي کورنۍ د ځينو خودسرو عناصرو مقابله د شفيق د جرئت او شهامت ښکارندوی کڼل کېږي.

د کهيځ اسلامي جريده د ۱۳۵۱ لمريز کال د دلوې د لومړۍ نېټې په ګڼه کې ليکي:

«ښاغلی شفيق په خپله مطبوعاتي مرکه څرګنده کړې چې موږ د خلکو هيلې د اسلام د مقدس دين د اساساتو د پيروی په اړه درک کړې او هغه دردچې په خلکو کې له مقد ساتو سره د بې پروايي او سا تېری له اړخه پيدا کېږي ما خپله حس کړی موږ به خپل ټول توان د دغه ډول سرغړونو د مخنيوی په لار کې په کار واچوو»

---

* - د زيات تفصيل له پاره وګورئ د سا يس وجنايات روس درافغانستان - ډاکتر حقشناس ۲۲۲ - ۲۳۰ مخونه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

کهیځ لیکي « دښاغلي شفیق دغه ښکاره کول زموږ په نزد ځکه د تبصرې او پاملرنې وړ دي چې پدې وروستي لسیزه کې د حکومت یوه مشر هم نه یوازې په دغه ډول صراحت د دغه ور سرغړونو په هکله نظر ندی ښکاره کړی او د هغو د مخنیوی په لارکې یې د مسوولیت احساس ندی کړی بلکې غالباً هغه څه چې د خلکو په وړاندې له مقدساتو سره بې پروایي او ساتیري ګڼل کیږي دوی بې پروایي او دښمنی نده ګڼلې او هغه یې د سیاسي ډلو ترمنځ یو ډول اختلاف ګڼلی همدارنګه هغوی د دغه ډول سرغړونو د مرتکبینو د اصلي څېرې له بربنډولو څخه ځان نه کوښښ کړی او دا جرئت یې نشو کولی چې د هغوی له څېرو پردې لیرې کړي او هغوی لکه څنګه چې دي - هغسې ټولنې ته وروښیي او د قانون منګولو ته یې وسپاري ،)

کهیځ په پای کې لیکي ، (موږ پداسي حال کې چې د ښاغلي صدراعظم شفیق د دغه احساس او درک هرکلی کوو ، یا تروچې زموږ په عقیده ، دیوه صدراعظم تر ټولو ستره دنده پداسې شرایطو کې چې د افغانستان د تاریخ له نازک پړاو څخه تیریږي داده چې اسلامي ارزښتونو ته پاملرنه وکړي او د - اسلام د مقدس دین د ښکرو او لاربښوونو په رڼا کې د ما دي پرمختګ په لارکې ګړندی قدمونه واخلي *

شفیق که طالب وُ که محصل - که د دولت مامور وُ او که په پوهنتون کې استاد - سفیر وو او که وزیر او صدراعظم د هیواد د پرمختګ او له هیواد څخه د جبیا ګړو د لاس په لنډون او د نړیوال استکبار د توطیو او مانورو څخه د هیواد د ژغورنې او په خپلو پښو درېدنې هیله او احساس یې په زړه کې

* - کهیځ اسلامي جریده د ۱۳۵۱ هـ ش د دلوې د لومړۍ نیټې ګڼه

(c) ketabton.com: The Digital Library

غورځنګونه وهل هغه د هیواد د پرمختګ سخت لیوال وُ چې د ده د دغه مینې او احساس څرګند د دوی له لیکنو او شعرونو او شپه او ورځ کار او عمرانې پلانونو او موقف له مخې ښه ترا لګیدی شي.

خوځنګه چې نړیخور ښکیلاک د دغه ډول هستیو په دښمنۍ او له له منځه وړنې په هیڅ ډول وحشت او شیطانت ذریعه نکوي او دغه ډول کسان تر ټولو لومړي له مخې لیرې کوي. او دخپلوا ستعماري ناولوا هدافو په لارکې یې سترخنډ بولي ځکه خوېي په دښمنۍ کې په هیڅ ډول جرم او دسیسه صرفه نکوي نو خپلې خبرې د شهید شفیق پدغه وینا پای ته رسوم چې هغه د صدارت په وخت کې د هلمند داوبو د تړون په هکله د توضیحاتو په لړکې کړې وه:

زه د افغانانو پر فطري درایت بشپړ عقیده لرم او نن یو ځل بیا د دغه درایت له مخې حساب او پر هغه تکیه کوم هغه څه چې زموږ په توان او سنجش کې وو هغه مو د هیواد د مصلحت او ګټو د تأمین په غرض تر سره کړل د دغه مصلحت او منفعت د روستې تشخیص د افغانستان د شورا په واک کې چې د خلکو د ازادې ښکارندوی ده ځای لري. که زموږ کړنې یې سمې وګڼلې زه او زما ملګری به ښکرغه وي چې هیواد ته د خدمت مصدر ګرځیدلي دي او که زموږ په کار او سنجش کې تیروتنه وموي بیا هم زموږ ښکرغې ده چې د دولت اساسي قانون یې پښنبود ه چې د یوه حکومت تیروتنه پرښتنې او راتلونکې تو کم و تیپیلې شي.

لوی او توانا خدای دې چې کړدې چارې او کارونه د هغه په لاس کې دي زموږ هاند اغیز من وګرځوي او د هیواد او خلکو ملي او مستقلو ګټو ساتنې ته بري په برخه کړي.*

---

* - وګ: جبهه ملي جریده د ۱۳۵۱ هش د کب د ۲۴ نېټې ګڼه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

* * *

ما توقعات مردم خودرا در قسمت پیروی از اساسات دین مقدس اسلام درک کرده و دردی راکه از نگاه بازي کردن با مقدسات مردم پیدا می شود من هم حس کردم وماسعی خودرا برای جلوگیری از تخطیهای درین قسمت به خرچ خواهیم داد. *

ویګ ګهیځ جریده د شفیق د مصاحبې یوه برخه.

د ۱۳۵۱ لمریز کال د دلوې دلومړۍ نېټې ګڼه

الحاج ننګیال

د ۱۳٦۷ لمریز کال د ورې ۳۰ مه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

د سرخبرې

دا شعرونه هغه وخت ویل شوي چې ما په دارالعلوم کې دیوې ـ مجهولې آینده ي خواته زړه اونا زړه په وېره وېره خا پوړې کولې. د هغې نه وروسته زما په ژوند کې ډېر تحولات پېښ شول. د هغې آینده ې ډېر برخه «اوس» شوه او که زه د دې اوس نه په دې کم وکیف خبر وای ما به د هغې کال نه په هماغه تنګ «تریاو تیه تیاره دارالعلوم کې دوه او درې کلونه جوړ کړي وای.

د طالبانو په دنیا کې دې خوړو وړواندېښنو زما د ځوانی د ماشوم توب په دوره کې د الفاظو جامې اغوستې دي او واقعاً ما ته د غسې ښکاره کېږي لکه یو ماشوم چې د تېپې تیارې دنیا نه رڼا ته راووځي. د دارالعلوم تیاره هم د موږ د کېډې د تیارې نه کمه نه وه.

خو د دارالعلوم د نیا یوه نښه هم لرله چې یوه نادره شان خودي وړسره

ملګري وه اوپوداش ؤچي اومي خښتې يې پخولې. دسرې نه به يې هغسې شکاک جوړولو چې دېکارت به يې په هديره کې په خپله خبره پښېمانه کړ. د دارالعلوم دغې مېړې ته ګله ز ه د هغې اوسپنې نظرکوم کومه چې په سندان باندې بې رحمه تکول شوې وي. که په اوسپنه کې پوره مترونه نوي پوښتې پوښتې شي اوچي ړشتياني اوسپنه وي هغه وغځېږي، بيانو خوښه داېنګرده چې څه شي ترې جوړوي.

زه چې اوس دا شعرونه لولم د دارالعلوم د دنيا د دې ټولو ټکونو ننبې پکې شته مګر وېره وېره هغه تاثرات او انفعالات هم راټول شويدي کوم چې زما طبيعت په هغه دوره کې دآئينې غونډې ديوال څای نه بې ځانه او بې غلبله سره را اخيستي دي.

کابل راډيو ته چه دا پاڼي دچاپ دپاره وسپارل شوې زه په مصر کې وم. دهغې ځای نه مادېرو آشنايانو ته اسرې وکړې چې دچاپ کار ته يې پام وکړي او ځينو مخصوصاً زما مشر او محترم دوست صديق الله رشتين چې هغه وخت د پښتو ټولنې رئيس ؤ خواري هم وکړه.

خوشکله چې زه له امريکې نه راوګرځېدم هرڅه ترې تم شوي وو او په پېر شوا خون مي يو څو پاڼې په مطبعه کې وموندلې چې د کوم بد قسمته ماشين کار دغړمې دوړې يې څلور کاله په خپل تخرک کې تاوده کړي ساتلې وه.

اوس ځيني دوستان مخصوصاً ښاغلي حبيب نوابي بيا بيا راته وائي چې دا پاڼې بې ضرورسره يو ځای شي زه د دوی دا خبره منم خو دا بلېې نشم منلی چې زه به دې شعرونو کې دن په رڼا کې کوتې ووهم. دی يو څو نظمونو زما دژوند نه ديوې معينې دورې تاثرات او خاطرې پخپلې غېږې کې امانتې ساتلې او زه د دغه امانت خيانت ته هيڅکله تيار نه يم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیغام

د ژوندانه دکار او فعالیت د تود و هنګامو په شا وخوا کې دکوشش او هڅا هڅې د جذباتو د تازه ګلو او د سرور او ارادو او احساساتو د پخلا ګلو د پاره پوازینۍ وسیله شعر او ادب دی.

د وجود او امکان په لامتناهي فضا کې د مینې او محبت، سوز او ګداز، درد او جفا او د حسن او جمال د انداز د تمثیل د پاره د شعر او شاعرۍ تخلیق شوی او د انساني ژوند په مختلفو ادوارو کې شاعر د دې وظیفې د روند مګر خوند ور بار په خوراد لچسپي او علاقمندۍ په خپلو اوږو اخیستی او د ژوندانه د هرې کرشمې او هر ناز او انداز نه یې په یوه ډېره ښکلې او زړه وړونکې پیرایه کې ترجمانې کړې ده. د عقل او فکر په جولانګاه کې د خیال ترورو پروازونو زما د سینې په تغرۍ کې د یو ویده خوږلن نه یو څو ار خطا بخرې راوالوزول او د «پیغام» په نامه یې د پښتو ادبي ګلشن د پیمخو ګلونو بلبلانو ته په مینه وروړاندې کړل.

دا سندرې چې د یو مات زړه د بې سوره رباب داوم غږ وتار ونو په تال - چې هغه د یو سرشار او تپېدونکي ذوق په ټېره شاباز ترنګېدلي - ویلې شو یدی زما غوندې د یو آرزومند او ارمانجن شاعر اسرې، زما او ښکې، د ضمیر آواز او د خیال ګلونه دی.

لکه څنګه چې شعر او شاعري د حسن او جمال او د قدرت د رنګین تکوین

سره غاړه غړي ده نو ځکه شعر او ادب و ځ په وچه یوازې خشکې فلسفې ته خاصول زما په خیال د ادب او شاعرۍ سره یوه لویه ګناه ده. په همدې لحاظ په دې مجموعه کې د عصر، حیات او محیط د القائي مضامینو یاد ملي او اجتماعي احساساتو نه پرته د شعر او ادب د حقیقي دوستانو او د حسن او جمال د هواخواهانو د خوش طبعۍ د پاره د مینې او محبت یا په بل عبارت د عشقي او تغزلي اشعارو چاشنی هم تیاره شویده.

بنا پردې نود جمال منکرین، یا هغه کسان چې د خالص تغزل طرفدار دي او شعر او شاعرۍ د ژوند د پاره نه وسیله ګوي دا دواړه د دې کتابګوټي د مطالعې نه حظ نه شي اخیستی.

په هر حال، زه دا د خپل ناقلاره زړه نازولي ارمانونه او د سوي سینې تاوده فریادونه ستاسې په مخکې ږدم او پر تمه یم چې دا ګرمي او دیو عالم سوز او ساز د جهان نه راغلي ناري سورې به زما د لالهانده او وارخطا ځلمیتوب د یو رنګین سوغات په نامه ومنئ او زما د امید او ارادې په کالبوت کې به د حوصلې ساه واچوئ.

په مینه. م. شفیق

کابل دار العلوم

حمل - ۱۳۳۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱

ماله غېږ د محبت کې ښکلي ژوند را
ژوندکي د جست او خېز لکه سپند را

بوالهوس يې چې لري په عيش ونوش کې
د عمل سپينو خولو کې هغه خوند را

۲

استغناء دي بېخوده ديـــوانـه را
پاکيزه يـوه د مينې کاشـانـه را

زخمي زړه مي لا په نوره وينو رنګ کړه
سربازي دي وسرتيري پروانـه را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳

سرمنزل د ارمانونو انقلاب را

د ښروندون د مشکلاتو سره تاب را

د مستانو غوندي رندي مي آموخته کړه

سرنوشت مي باب د ميني د کتاب را

٤

افتخار د محبت په ښکلي تاج را

سمندر نه او ر د ميني کې خراج را

په ښکلي او په ماني مي لاري تو کړي

ته غنا د زره اتوم په احتياج را -

(c) ketabton.com: The Digital Library

٥

زړه کور کې مې د مینې مشال بل کړه

لېوني غوندې سرخوږه طبیعت را

د ثریا نه چې تر عرشه پکې ځای شي

د هدف په دایره کې هاو سعت را

PROPERTY OF ACKU

٦

درد و غم د محبت کې خوند سرور را

ډېره ځای دار ما نو په کوه طور را

چې د حق د پاره دار په لیمو شکل کړم

هو مره جوش د سربازی لکه منصور را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۷)

مالهٔ ژوند د طوفانی غوندې جهاز را

خاص یوتا ته مې ملا تیتېږه د نیاز را

ستا د نهو آسمانو پردې چې وشلوم

هومره زور، قوت دمینې د پرواز را

(۸)

دتاثیر نه دک یو توداو ګرم آه را

دزړه کورمې د دردونو منزلګاه را

کړه سپور مې غوندې درنه کړه مې پورته

هسې نه چې په خفت عروج دګاه را

(c) ketabton.com: The Digital Library

٩

مادیت د غرب لاهو کړو تباه کېږو

زموږ روح ته یو غیبي غونډي امداد را

معنوي اساس مو ټینګ په خپل قدرت کړه

د منزل په لوري بیا منډې د باد را

١٠

آئینه چې د جهان د ننداره وشي

دا یو موټی دردمند زړه مې جام جم را

د توحید لمبې مې سرې لره سینه کې

د بوتانو نه خالي د زړه حرم را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۱۱)

سرولمبوکې سمندرغونډي آرام را

په خپل لاس مونږ له دخپل فکرزمام را

چې ورږمه دحرکت اوژوند پکې وی

دسحرد باد په خوله هغه پیغام را

(۱۲)

زړه د درد د ملغلرو خزینه را

دهدف بام ته د لوړهمت زینه را

ورانه مینه مې په مینه ښایسته کړه

د پاک عشق په سرولمبو سوی سینه را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۳

په ځيګر د درد او مينې سوی داغ را

سينه تړله د معنی د ګلو باغ را

دې تياره سفر کې لاره نه ورکيږي

ته په لاس د محبت ښکلی چراغ را

۱٤

يو مواجه طبيعت لکه درياب را

د ياري غوندې تړپونه اضطراب را

بېنوا سره باران په کړيوان وکړم

هسې نرم، او به زړه لکه سحاب را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۵

ترقع نه خدایه طبع بېګانه را

د زړه کور د پاکې مینې کاشانه را

قناعت او استغناء مې په نصیب کړه

دا نه غواړم د شاهانو سامانه را

۱٦

زولنې دانديښنو راته پرتې دي

یو طوفان د پاکې مینې د جنون را

چې سره خوا مې پرې باسي په خمودګې

دي نه شپې د درد و غم په مېږتون را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۷

دتقلید زولنې ماتې کړه زمونږ نه
دعمل جذبو کې ذوق دابتکار را

فریادونه رسوم بارګاه دعرش ته
آه دزړه ته مې آسمانه لویه لار را

۱۸

دځروندو په صف مې شمیر کړه که دانوې
دنیمګړې ځروند عوض کې پوره مرګ را

زه به خوله دشکایت نه مهرولاک کړم
ته ګلشن له دځروندون مې سازو برګ را

۱۹

چې راحت پکې د قوم او جمعیت وي

ماله فخر د ازمېښت په دې کړاو را

چې سکه دې دا فلاس زما په نوم کړ

نو په زړه د محبت ګانه جړاو را

۲۰

په سینه کې یو د مینې مست طوفان را

دیقین په رڼا محو تور ګمان را

په زړو قصو مې زړه ستړی ستومان شو

نوی عصر، نوی ژوند، نوی جهان را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۱

قربانی چې سرنامه دکوم اشروي
مدرسه کې درس دغسې مضمون را
تماشې لېږي چې ښکلې پردې پرېږدي
زولنې په پښو دمینې دمجنون را

۲۲

په لمبه دعشق پتنګ هومره ګداز را
زړه محفل دمحبت دسوز و ساز را
که مې شمېرې په تکیه د مفلسانو
په دولت دمحبت رالره اعزاز را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۳

خمخانه د محبت کې بېباکي را

په یوه جرعه د مېو بېواکي را

چې کړې دې د تکلیف کړه را په غاړه

نو د نور وله قېود و خپلواکي را

۲۴

ناقلاره رنځ د مېنې له دوا را

د وصال په مستانه مېو شفا را

د شین خال غوندې به پښې په تندي نه ږدم

افتخار د پا بوسې لکه حنا را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۵

د یار انو سره مینه په اخلاص را

د گوهر و پسې هڅه د غواص را

چې د مینې د خوزند چراغ نه چورلي

طبیعت لکه پتنګ غوندې رقاص را

۲۶

چې منې یې ناز نیاز هغه دلبر را

نغری سینه د مینې د شرر را

موجودیت مې حق د یاره تول فدا کړه

تیر و غشو د جفا له سینه سپر را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۷

دسحر چوپه چوپیا کې غریب ووې:

مالره به دخپل مرګ اوژوندون واک را

دادظلم اودستم دنیا دې واخله

ناولتیا د «امتیاز» نه جهان پاک کړ را

۲۸

دزاهد سره په نفلو میو وېش را

مفکوره دقام دخیر راله همیش را

سبه مې ورسوه قوم او جمعیت ته

نه لرم غوندې ککړیه زهر ونیش را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۹

دي تورتم له لکه نمر هومره مشال زا
دېرو مخکې لاړو وپورې وصال را

قافلې نه وروسته کېږو ساعت کم دی
په شیبه کې مونږ له توان د تلو د کال را

۳۰

فرعونان مو په سر ښې بز دي محوه کېږو
د جګړې تاب وتوان پخپل الطاف را

د انسان له وینو غوښو نه غذا خوري
ته نجات له هومره جورو اعتساف را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۳۱)

دملي او دقومي خدمت په لار کې

داغراضو، شخصیاتو احساس تېپ را

دا زړل دمیخانې ساقي دردمند ته

پیالې د درد نه ډکې نبي او چپ را

(۳۲)

د پتنګ غونډې د شمعې نه طواف را

دې تیاره کې ته یو نوی انکشاف را

«امتیاز» په عدل تندرډي چې لوېږي

ته د مساوات پخپل الطاف را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۳

په مکتب دعشق او مینې کې سبق را
زړه په وینو باندې سور لکه شفق را
دا بده پورې سوړ شوندون بدل کې
داشنا په غیږ کې عمر یوړ مـق را

۳٤

دخزان په ویره کډو بوتو و وې
روح راپود پسرلي کړه نوی ژواک را
دآزادو ملتو د سیر غـونـدې
مخ په پورته مونږ له هڅانه چالاک را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۵

ماویستلي ده توبه د تشد د نه
په سره سینه د دې وطن اصلاح را

وزګار نه شو دګوندی نه ارتقا ته
خوار ښتون له دې خواریو نه فلاح را

۳٦

آبرومند مې که ساتې زما خاونده
غني زړه او مړه سوله د قانع را

دجګړې د ښروند کرمې مې کمه مه کړې
یو مشکل چې ور کومه بل مانع را

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۷

حذر به له بېځايه احتيـاط را

اقتدار مې د خواهش په انضباط را

د ښروندون د جنګ جګړو په شاو خوا کې

يو ساعت هم د پېغو اختلاط را

۳۸

ستا دنيا کې بس د مينې عالي اوج را

سباردز ره مې دک د خيراو درد په فوج را

ابا سيند د زمانې يم لاهـو کـړې

د مستۍ او شـورنه دک ښروندون د موج را

(c) ketabton.com: The Digital Library

٣٩

انزواء او رهبانیت نه مې وساته

دعمل په څرخ مې تاو دښ وند ارمت را

چې صحنه د اجتماع وار ه توده کړي

هسې کرم وجذبوله سینه بت را

٤٠

چې لري يې بلبلان د ګل په سازکې

پروانه غوندې په سوزکې ها سرور را

چې وزګار شم پیروی د خپل مسلک ته

خوارې ښېتې له په مثل د مزدور را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(٤١)

نور مې هر څه درته پرېښوده خاونده

آزادي او درد او مينه د جمال را

د اشنا په غېږ کې پروت يم لو بېږم

حقيقت تعبير د دغه خوب او خيال را

(٤٢)

ماله زړه زخمي زخمي په درد دوا را

آزادي او حريت په دې دنيا را

چې د قام په درد مې وخوړي هغه خوښ کړم

همې شانې ښکلې ذوق د تمنا را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(٤٣)

په تولی دریاکارومې که شمېرې
دغې دېراو بتخانې پورې الحاق را

جنت څه کړم ستا رضا مې نصب العین دی
دوفا توفیق په عهد د میثاق را

(٤٤)

سینه پاکه له وهمونو، له وسواس را
سنه، محیط کې مې آوازله انعکاس را

چې خدمت یې قوت وکړې قام، تېر ته
هغه مټ، هغه بازو او هغه لاس را

(c) ketabton.com: The Digital Library

(٤٥)

سمه لار لویه په لوري د مرا د را

داویده پښتون چې ویښ کړي هافریادرا

چې مې عزم ته دغره ویستل هیڅ نه وي

د کوشش جذبې مې ویښې د فرهـا درا

(٤٦)

په لاس مو نیږ له د قومي ترقي جـړ را

د بشر د خا ئنانو چراغ مـــړ را

څوک چې غواړي: آزادي امن دې نه وي

د هغوی زوال نصیب، رنګونه خـړ را

(c) ketabton.com: The Digital Library

٤٧

یو سر شاره طبیعت لکه مینوش را
حق د پاره مال و سر دو رکړی جوش را

داحساس لمبې مې سرې لره سینه کې
لمبېدلی یم د ګرد کې عقل و هوش را

(c) ketabton.com: The Digital Library

پسرلي ته

نڅوي چې خپل آهنګ ته کائنات

د فطرت د ښکلي ساز هغه نغمه یې

ه فریاد دي چې ماحول راویښوي

د ژوند سیند کې ها د شور او زوږ زخمي یې

د لعل بڅري

ستا په مخ سپینې خولې چې وي راماتې

ښکاریدې لکه د لعل د بڅرو

ما پرې شونډې چې راټولې کړې شوه ډکه

لکه ستا غونډې مې خوله د ملغلرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغان ته

کاشکې مړوی چې مې هيڅ نه وی ليدلی
دا دستا په مرګ حساب ژوندون افغانه

که شرمېږې ټول قومونه سره يو شول
ته شکېدلی تنې پروت يې پرېشانه

اخطار

که دايو چې هم په دې شانې اوسېږو
نو په مړوا ومعد ومو به شمېرېږو

راځۀ هلۀ چې لاسونه سره ورکړو
ګوري دا سيلاب(؟) چې راغی لاهوکېږو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاته

مراوي سترګې چې راواړوي خماري

جوړوي مې په جهان دزړه کې لاړې

په اعجاز دې لمبولي دا کاته دي

چې په شته مې زلزلې کړي رادوڅاري

ماشوم توب

هم هغې نشاط پسې مې سترګې اوړي

چې مې ؤدزړه سره په ګهـــواره کې

تبسم مې روح نواز په شونډو ښکل ؤ

هر سبق مې ؤدمینې سیپاره کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوندون

حقیقت دی افسانه ده که رومان دی

که کوم ساز دی چې نری نری غږېږي

بازیچه ده چې پرې لوبې ماشومان کړي

یوه دمه ده چې رنګ په رنګ ګډېږي

احساسات

بله لاره رانه ورکه ده زندان کې

ستا په یاد ستړګې داوښکو، وینو ډنډ کړم

زړه مې وائي چې دا تولې پردې وشلوم

په طغیان دا احساسات ځان درلنډ کړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

بنکلا

دڅړندون د سترې توب سره په خوا کې
یو مرکز د قلارې او دلاسا شته

دعمل جذبې که غړندی په کارشي
تازه ګي او طراوت لره بنکلا شته

هوطنانوته

پاکې کړې لارې د خپل قوم خادمانو لره
د وفالاس ورکړې د صدق خاوندانو لره

دنوی عصر نیرنګونو بل افسون راوړی
سترګې په برید پرانیستی بنایې افغانانو لره

(c) ketabton.com: The Digital Library

وطنخواه ته

دملکرتوب لاره پیدا کره ددوستانو سره
په یو مسلك باندي راغونډ شه اشنایانو سره
اشنائی دملکرتوب مفهوم یو نه دی ځکه
ددوی په منځ کي تفاوت شته هوښیارانو سره

دستر کولوبي

د سپوږمی د سپینو وړانګو په دولی کي
غلي غلي د پردي لاندي موسکیږي
په غلا غلا کاته کوي وارخطا ګوري
دادچا سره په ستر کوکي لوبیږي ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه آرزو

هغو ترږوکي له بدو سترګو لري
دواړه نا ست وي دیو شرند خوړ په غاړه

چه په بل کي محویت هومره بیخود کړي
رانه هیر شوي دا مادي کائنات واره

خدای ته

څومره پاک او سپین کتاب دي رالیږلی
سعادت دي د انسان په کي لیکلی

خوار مان دی د تاویل، تقلید آفاتو
رانه ورک کړو په حاشیو کي غلی غلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحق دښمن

علمبرد «امتیاز» دښمن دحق دی
داچې کړځي اورمیږ جګ او شمله شخه
یم لوی شوی خیل خانه دابراهیم کې
لا به خوا په دې نمرود باندې کړم یخه

ښکلي یار ته

کائنات دې په ړنا دمخ ړنا دی
ستا په غیږ کې جوړ دې دنیا ارم دی
تبسم دی زلزله د تن په ښارده
ستا په موسکو موسکو شوې هوې قسم دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

مینه

دحیات په خوب اوده وم بوګنیدمه
دامید رڼا مي ولیده رؤیاکښي
قلاري مي په زړه راغله دلاسا شوم
څومره خوند دی په آرزو او تمناکښي

امید

دابي غاري سینه چي کوري مینه داده
په طوفان يي دحیات کشتي لاهو ده
دلته لوبي په سر، تاج اونګ ونام شي
عاشقي په شاهي نه کیږي محموده

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلوت

چې حریم دې داغیارو نه خالي کړو

کله ماهم د نسیم په څېر ننوتله

ستا په شونډو مي وُخوله دشپې په غېږ کې

او ډیوه د محبت وي را ته بله

دحیاخولی

دا شبنم د ګل په پاڼو کې ځلیږي

که په مخ دې دحیاخولې راماتې

چې په بدو بدو سترګو ورته ګوري

رب دې کړي دبوالهوس دمرګه پاتي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمحبت ګرمي

دډنیا ګلزار به وچه سره میره وه
که موسکی نکړي پیمخی خوبان نه وی
پېژندون به دجمود سره تیاره وی
که ګرمي د محبت په جهان نه وی

آزادي

یوه ښکلی شان لیلی د سعادت ده
چې پلوي یې په مغرب کې نیمګخو دی
یوې دزلفو یې نسیم دلته راوړی
بس علاج زموږ د وارو تلوسو دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېخودي

د پسرلي په دې رنګينو هنګامو کې

د تنکو تنکو ګلونو په وږمو کې

دا د چا غېږې ته ورغلم چې ځان مې

رانه ورک شو د يو مست حسن جلوو کې

تمنا

داسمان انګړ کې شي چې د يوې بلې

ما دې خواته په خندا خندا دربلې

زه دستا او ته د شپې غېږ کې او ده يې

زما هر خواهش ته وايي : بلې بلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسول ته

درنه زارشم سر راپورته کړه یو ځلي
پهاشناجامو کې ورکړې ستا پیغام کړو

پهاسانه پهکې ساو یستل محال دی
هومره تنګ یې ستا هغه پراخ نظام کړو

غلیم ته

دبستان کې دایشیا چې زهاستا د وم
تالوستله هغه وخت کې سیپاره

مخ دي تورشه اوس زماد سردعوه کړې
تهاوخدای نر په همدغه قواره!

(c) ketabton.com: The Digital Library

التجاء

که داغوارې چې هرڅه نه بې پروا شم
مادمينې محبت په لاره ولونه وکړه
که به نه ګورم پرې حق او حقيقت ته
ما په هسې بې نظرو سترګو ړونه وکړه

انتخاب

په شنو سترو د سپين غره کې چې آبشار دی
دغې په غاړه وی له ماشوم توبه
لیونی روح مې يوازې وې هرڅه نه
بې له مينې، ازادی او ښکلیتوبه

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خوب کې

د سرو ګلو دېوتل په منځ کې دواړه

غېږ په غېږ وو خوله په خوله غاړه په غاړه

وُ نسيم دې ثنا خوان په ګونګه ژبه

او سپوږمۍ وه په تعظيم غاړه په غاړه

په خيال کې

د سپوږمۍ ډېلو شو د سوري لاندې

په مکيز مکيز موسکی شي راسره خاندې

تسلي دې په خاموشو کتو راکړه

دواړه شونډې دې په مينه کړې راواړاندې

پښتون ته

دهاتي غوږ کي اوده يي بي انصافه
خلک ګرځي داسمان په کنارو کښي
ته لاوايي الف بي دترپکنيو
دنفاق او جهالت په سيپارو کښي

شکوه

دي دنيا کي چي هرڅه زموږ نه دی
واک د بل ژبه د بل او کار د بل دی
مال زموږ ملک زموږ خواري موږ کړو
عيش د بل عشرت د بل اختيار د بل دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه

دا سپوږمۍ په سپینو وریځو کې ښکاریږي
چې رنګې رنګې په مخ یې راخوره ده
که سپین مخ دې دیو سپین نقاب لاندې
د سپوږمۍ او د نمر پورې مسخره ده؟!

تو ده غېږ

د دنیا له کیر و داره وم ستومانه
زه بېغېږه وېروم چا له دې جهانه؟
دا تو ده غېږه د چا وه چا په مینه
دا پاسته لا سونه کړه چا پېر زمانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماشوم توب

څه وړې وړې چې د لیونتوب دی
چې شباب کې یو طوفان ورنه جوړیږي

یو صورت دیوې شوره بیخودی دی
سرشاري او بیغمی کې چې موسکیږي

شباب

لیونی غوندې یو خوب دی بې تعبیره
اضطراب دی او که تندر په سکون دی

په مستی پکې غورځنګ کړي په موجونو
آ طوفان د بیخودی او د جنون دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

بینایي

راسره وي سترګي دواړه پرده پوښي
چې يې نه ليده که هرڅوړه به وا شوي

داچي اوس په پټو سترګو هم ليدل کړي
ستا په مينه کي قسم دی چي بينا شوي

فریاد

داتومبي مي چي اغزي د زړه په سترګو
کوم بي رحمه کوم ظالم اوکوم صياد دی

چي آسمان په ظالمانو نه رالـــويږي
معلوميږي بي تاثيره مي فـــرياد دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ضمیراواز

مخ د تورو وریځو نه راووزمه برېښنا یمه
خاندمه ، ځلېږمه ، بې خرې سپین سبا یمه

زړه د تحیر د زړه تیارې لره رڼا یمه
اوسم په سینه کې د زړه غوږ سره اشنا یمه

راځمه په جذبوشې طبیعت نو زه پیدا یمه
عمق د فطرت د زړه نه دې د نیا ته راشمه

پروت یم په سینه کې د امید اودارمان په شان
زه تورته د صدق یم ، بې ریایم د وجدان په شان

پاک چې وي د وریځو نه د هغه شین آسمان په شان
برق یم د یقین غورنده اونه یم د گمان په شان

غږ په گراهانوکوم هاتفي آواز غورنده ی
لاولرم دغیب سره موجودیم دیوراز غورنده ی

پاکه تکه سپینه صیقل شوی آئینه یمه
سیند د صراحت کې لاهو شوی سفینه یمه

بام د مراد ونوته په لنده لارنه یمه یمه
تږ و لارو و نه د چولی د منځ چینه یمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخلم الهامونه له قدسیانو له ملکه ځنی
چې زلم د پښتنو غونډې د شمعې د مسلک ځنی
نه د زړه پردو کې د احساس غونډې لو بېږمه
تا ته ستړ گوره اوره کې غونډې ځلېږمه
زړه چې روند او کوڼ شي نو بیا هیڅ نه معلومېږمه
څه تدبیر خونړم چې تېږوزم خطا کېږمه
ځانله چې وجدان شي قیمتي دی مصلحت زما
نه کوري ظاهرته قوانین د شریعت زما
وران یم ارتجاع سره، دغه دی نه نفرت کوم
پاکه مې القاء ده د بښني د حیا نت کوم
پاکې یې ساتم د آرزوگانو حفاظت کوم
زه ناري انسان ته د وحدت د امنیت کوم
نه منم ظلم، رحم! رحم دی آواز زما
لاړ د زړه پردو کې کړي آهنګ د بنکلي ساز زما
غواړمه انسان نه چې د درد و غم اشنا دې وي
زه غلامي نه منم آزاده دادنیا دې وي
بدې مې تیاره شي رڼا یې د سپین سبا دې وي
محو دې رجعت شي که څه وي نو ارتقا دې وي
هره کالبود ژوند له نوی ساه د حرکت غواړم
تېر دا فسانو نیم د نوي ژوند نهضت غواړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند د شرف غواړم د ښېګڼو طرفدار یمه
خوب نه یا عادت نه دی د شپې ورځې بیدار یمه
نه یم په تقلید کې هوا خواه د ابتکار یمه
ایکې د وجدان سره روان په یوه لار یمه

سوزم خوشحالېږمه پر قیږمه د سیند په شان
نور و پته نشته خو احساس مې وي د خوند په شان

باد د حوادثو نه د ژوند بېړۍ پنا بیایم
تا ته د نن درس کې نوی فکر د سبا ښیایم
تا د حال په ژبه، تحوله، په رښتیا ستایم
زه د شلم عصر د انسان په نامه دا وایم

تېرشه دا توم نه خوږ جهان د امنیت کړه ساز
بېرته کړه د زړه غوږ وونه، واوره د ضمیر آواز.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه معنی ؟

دومره فریب په سپین شادر د قلندر څه معنی
په نوي عصر کې د دې زاړه دفتر څه معنی

که مفکوره د خیرخواهۍ وي په مغزو کې د چا
نو امتیاز د سپین او تور دلر او بر څه معنی

د زړه انګړ چې کړي جلوې د پاکې مینې رڼا
داسې دنیا کې تظاهر د نمر قمر څه معنی

کوم استعداد چې تا پخپله خاورو لاندې کړلو
بیا د هغې پسې د ځان ځنې سفر څه معنی

خدای چې بینا سترګې درکړیدی او دید شته پکې
بیا غور ځیدل نو له ګړنګه له کمر څه معنی

په لوخړ پوخو د آشنا سره د شپې په غېږ کې
چې زه مور نیم سپینې سترګې د سحر څه معنی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژيړ ګل!

«ته چې هسې ښايسته يې ژيړ ګله
ځکه تا په ځان شيدا کړله بلبله» (۱)

ستا د بوى نشې په باغ پيروداري کړي
دلته نه راځي خودې له دې کبله

کومه غوټه دې دمينې ورايله کړه
سرګوشي دې چې بلبل سره کوله؟

دادې رنګ دکوم مين د مخ اخيستى
چې دژوند پانه دې دومره ژيړه شوله؟

دلبري کړي دبېدلو په جامه کې
دادې څه پرده په مخ وغوړوله

اوريده مې چې تاوې په ګونګه ژبه:
سترګې وونيځه ليلى له تغافله

ګوره تېرويستې ظاهر د سرو ګلونو
خساره دې سراسر وکړه کاکله

شاو خوا درنه چاپېره ګلان سره دى
ته يې ژېړ دمسافر وغوندې څله؟

نه پوهېږم چې ددې باغيچې ګل يې
که زما غوندې راغلى له کابله

حديقة الاندلس-قاهره
داپريل ٤ - ۱۳۵۳

(۱) خوشال بابا

(c) ketabton.com: The Digital Library

دژوندسبق

څه په سرېږوندون او په امان د تحول ځني
کلکه تربګني چې د فلک ورسره نه وي

ځان دې بجهزکړي په قوت باندې که ژوند غواړي
نه دې ځي مورچې له چې توپک ورسره نه وي

دلته دې زموږ په خانانو ملکا نوکـــــــي
داسې سرې کوم دی چې کوتک ورسره نه وي

خلاص به بېګناه بندي د فکرکړي زموږ ملا
څوکه زولني دوهم وشک ورســـره نه وي

لاره به خطا تيار وکوځوکې فلسفي نه شي
کله چې ملکري ايمان کلک ورســـره نه وي

زه به د ساقي پيالې ته هيڅکله نژدې نه شم
ستا د خوږو شونډو جام چې ډک ورسره نه وي

پاتې به بېخونده دياري منډې رامنډې شي
ستا نه کله کله چې سترګک ورسره نه وي

او ربېژوندون پورې کوچې نه وي آزادي پکې
ورکه شاعري کره چې مسلک ورسره نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

رنګین سحر

د قدرت نه آواز راغی — اړخ بدل شو د ژوندون
بیا د دهر سرنامه شوه — یو رنګین غوندې مضمون
د فطرت د تندي ګربنې — کړي تفسیر د یو جنون
د ګلشن خرام ته شوق کړي — د زړه طفل ته لسون
د غوټۍ په غوږ کې ووې — بیا نغمې د سبا وون:
سترګې پرانیزه بهار شو — یو منوم مرګ دی د سکون
پسرلی په پیرکې را وړو — ګرد شو نو د ګرد و ون
بیا بلبل او ګل پېښې کړي — د لیلی او د مجنون
د شاعر طبعې کړو پور ته — سر د فکر له رنګون
حسن او مینې ته پرې ایښی — ځای د عقل افلاطون

د قدرت ګوتو سکوند لی، په مستۍ کې طبیعت دی
د جذباتو محشر جوړ دی، د رنګونو قیامت دی

د ګلشن په زړغونو کې — ګل په لاس پیاله نیولې
د نکهت له میو ډک — د مستۍ په بوی لړلې
وار خطا غوټۍ غوړېږي — له خوب کې بو ګنېلې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا د ښکلو زلفې ځښتي — په ګلونو دې کې شولي
نرګس تیټې سترګې ناست و — چې بوسې یې ور کولي
داچې پېغلې غوټۍ خاندي — خو سبا دې تښتولي
د شبنم قطرې نسیم ته — لکه طفل نازولي
د غونچې په ګهواره کې — په نازناز یې زنګولي
د جمال د جوپې شوخو — په احساس لوپې کولي
قافلې د رنګ او بوی وې — چې تالا او والا کېدلي

د سینې د سیند په څپو کې، اوښ بدل کړو ارمانونو
د احساس کشتۍ لاهو شوه، د مستۍ په طوفانونو

د امید ماشوم ځلمی شو — تمه یې وشوله د ځانه
مشاطه د جمال راغله — ناوې جوړه شوه د نیانه
پیغامونه د رېدې وو — پیالې وغوړېږې زمانه
بیا د هوش متاع ورکېږي — د عقلونو له دوکانه
معشوقې د سرو ګلونو — سجدې غوړېږي د بورانه
ښا پېرو د حسن جوړ کړو — یو ارم له دې جهانه
د وږمو د وزې خپرېږي — د باغونو د فضا نه
غوړېږي زلفو له ګلونه — مستې پېغلې له باغوانه
د افق نه سحر ووې — مبارک دې شه انسانه

د نسیم د ساز پر دوکې، کائنات چې نغمه بار شو
د بلبلو ترانو کې، پیغامونه د بهار شو

مرور چې وو تر اوسه — پخلا کېږي ارمانونه

د شبنم په رنړو اوښکو　　ګلو مینځل مخونه
راته ښکاري چې سیالي کړي　　اننګو سره ګلونه
خوشالۍ شوې سره ټولې　　پیاري شولو غمونه
بیا سواره کړه مطربانو　　ګلشنونو کې سازونه
پېغلې پېغلې ګلرخاني　　ورته اچوي لاسونه
سوز و ساز يې سره ګډ کړو　　پیسرلي کړې څه کارونه
د ګلشن حرم کې بل دی　　د سرو ګلو چراغونه
د ګلزار په لوري درومي　　ګلالۍ ملالې نجونه
بې منته شو څلمو ته　　د پیمخو دید سنونه

عکس یې اخیستو د ګلو، رنګین شوې مې نظرونه
رنګارنګې رنګینۍ وې، یو عجیب «رنګین سحر» و

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

دځلمو ترانه

لکه نسیم دباغ ګلو ته پیغام دی زمونږ
هدف دکار اود خدمت وطن اوقام دی زمونږ

مونږ ه افغان ته یو قوي ملي وحدت جوړوو
د تفرقې د امتیاز په ګور قیامت جوړوو
ورانې ویجاړې دوطن پخپل همت جوړوو
عدل انصاف اومساوات روح د نظام دی زمونږ
لکه نسیم دباغ ګلو ته پیغام دی زمونږ

مونږ ه په دین په ملیت باندې خپل سر ورکوو
د جفا غشو له سنګر غوندې ټټر ورکوو
وار ه افغان ته د نهضت نوی خبر ورکوو
عقیده پاکه پاک ایمان په پاک اسلام دی زمونږ
لکه نسیم دباغ ګلو ته پیغام دی زمونږ

مونږ ه تعمیم دمعارف پخپل وطن کې غواړو
نوی آهنګ دنوی ژوند پخپل چمن کې غواړو
د شمن دحق اوحریت سر په کفن کې غواړو
خدمت دقام ته چې ولاړ وي پرې سلام دی زمونږ
لکه نسیم دباغ ګلو ته پیغام دی زمونږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

وطن نه بد بد رواجونه رسومات ورکوو
رنځونه ولېږي ، بې علمي اوخرافات ورکوو
دکار د منځ منځ نه بېځایه سکنات ورکوو
بنا پر حسن اعتماد باندې مرام دی زموږ
لکه نسیم دباغ ګلونوته پیغام دی زموږ

ظلم ، رشوت ، تملق دروغ اوخیانت نه منو
غواړو په زړه کې درد او رحم ، قساوت نه منو
سره همدرد یو بې دردي په رسمیت نه منو
ملا عالم مخلص خادم ته احترام دی زموږ
لکه نسیم دباغ ګلونوته پیغام دی زموږ

موږ په ایشیا کې یو مسعود افغانستان غواړو
موږ حکومت او حاکمیت د پاک قرآن غواړو
اباد په صلح وامنیت باندې جهان غواړو
ټینګ د سنجش فکر وتدبیر په لاس زمام دی زموږ
لکه نسیم دباغ ګلونوته پیغام دی زموږ

ملي مفاد په شخصیاتو مقدم دی موږ ته
حکم د دین ـ عالم او مشر محترم دی موږ ته
دفع د ظلم په بل ظلم هم ستم دی موږ ته
د قوم خادم چې وي هغه څلمی امام دی زموږ
لکه نسیم دباغ ګلونوته پیغام دی زموږ

ــــــــ

(c) ketabton.com: The Digital Library

PROPERTY ACKU

فرهنګ جهاد

«فرهنګ جهاد» د افغانستان دڅرګندونکي، آزادي بخښونکي بريالي اسلامي غورځنګ د فکري او عقيدتي اصيلو کرښو په پام کې نيولو سره دکردو مجاهدو ليکوالو، محققينو او شاعرانو د جهادي آثارو خپرولو ته چمتو دی - په تېرو د هغو ليکوالو آثارو ته چې په بهرنيو ليرو هېوادونو کې د مهاجرت ژوند تېروي هلته د خپراوی چارې ستونزمنې او له مالي اړخه دزيات لګښت غوښتونکي دي.

څرنګه چې زموږ ستر اسلامي غوځښت له حساس او نازک دور څخه تېرېږي «فرهنګ جهاد» په نظر کې لري چې د دغو ليکوالو او ادب پوهانو د مرستې او لارښوونې له لارې په نږدې راتلونکې کې يوه موقوته ادبي خپرونه هم نشر کاندي.

فرهنګ جهاد د هر متعهد مجاهد ليکوال د آثارو د خپراوي په اړه د دوی د غوښتنې مطابق د هغوی په خدمت کې دی او بېله مالي لګښت څخه د خپراوي ټول تکاليف په خپله غاړه اخلي؛ ځکه چې فرهنګ جهاد له مالي تنګسې سره مخ او له هېڅ لوري مرسته نه ده ورسره شوي ځکه خو به دا نه ليکوال يوازې د چاپ لګښت نخښه ادا کوي.

فرهنګ جهاد د هېواد د زړو او ځښتناکو آثارو او اسنادو ساتنه او تکثير هم په نظر کې لري او هر هغه اثر چې زموږ له جهادي پاليسۍ سره اړخ لګوي او ضرورت يې محسوس شي تکثيروي.

هيله ده د تکثير لوبيا خپرېدو نه پاره د دغه ډول ارزښتناکه آثارو په استول سره قدرمن هېوادوال او فرهنګيالان له فرهنګ جهاد سره مرسته وکړي.

له کردو متعهدو ورونو، ليکوالو او پوهانو څخه هيله کوو چې پخپلو معنوي او مالي مرستو او لوريښونو سره د فرهنګ جهاد د پرمختيا او پياوړتيا لار آواره او د جهادي ادب د بډاينې لو ساتنې په لار کې خپل مسؤوليت او رسالت ترسره کاندي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فرهنګ جهاد د دغو آثارو د خپراوې تکل کړی:

۱- دغورځنګ د مؤسس لوی استاد پوهاند غلام محمد نیازي د خپرو شویو مقالو مجموعه
۲- وینه په قلم کې - د مجاهدو لیکوالو او وینا والو تذکره.
۳- جهادي فتوا ګانې
۴- اسناد تاریخی افغانستان
۵- پیغام - د محمد موسی شفیق د شعرونو د مناجاتونو برخه
۶- مجموعه مقالات مرحوم محمد کاظم شارقی
۷- افغان باقی کهسار باقی - د جهاد په اړه د پاکستان دارو ژبو انصارو وینا والو د شعرونو مجموعه
۸- د عبدالهادي هدایت د مقالو مجموعه
۹- معرفی جراید و مجلات جهاد افغانستان
۱۰- د کهیخ د اسلامي جریدې د دوو کلونو کلکسیونونه
۱۱- به یاد سخنور سخن آفرین سترګ استاد خلیلی
۱۲- تعصب او د هغه اغیزه
۱۳- داستانونه او ولسونه - د جهاد په اړه د بهرنیو لیکوالو یادداشتونه
۱۴- مجموعه مقالات الحاج مولوی عبدالرب احدی وردګ
۱۵- منزلونه او منزلونه - د اشعارو مجموعه
۱۶- دوینو نخښې - د جهادی خاطرو مجموعه
۱۷- کارتون ها سخن میګویند د مقاومت په اړه د خپرو شویو کارتونونو البوم
۱۸- تاریخچهٔ نهضت اسلامي افغانستان -
دو شعر شیدا

دا ده یو څو درانه هیوادوال به له فرهنګ جهاد څخه خپلې مرستې نه سپموي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

B
1.231
SHA
2721

دژوندون میره او بنده ده ستري کیږي
ګوت دشوندو د شربت درسره واخله
دوصال دیوه به مره وي مونږ به نه یو
دا یه یاد د محبت درسره واخله

شفیق

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library